

KIÊN GIANG THỰC HIỆN QUAN ĐIỂM CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ VÀ VĂN HÓA TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

KIEN GIANG IMPLEMENTS PRESIDENT HO CHI MINH'S PERSPECTIVES ON ECONOMIC AND CULTURAL DEVELOPMENT IN THE CURRENT STAGE

NGUYỄN ĐẶNG THÙY DIỄM^(*)

TÓM TẮT: Quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về phát triển kinh tế và văn hóa luôn có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc. Đây là một trong những vấn đề quan trọng trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước trong giai đoạn hiện nay – giai đoạn mà cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 đang ảnh hưởng đến hầu hết các nước trên thế giới trong đó có Việt Nam. Sự ảnh hưởng của cuộc cách mạng này lan rộng và tác động đến nhiều mặt, nhiều lĩnh vực và tạo nhiều điều kiện thuận lợi nhưng cũng đem lại không ít những khó khăn, thách thức. Chính vì thế, các tỉnh thành trong cả nước nói chung và tỉnh Kiên Giang nói riêng luôn thực hiện song hành hai lĩnh vực này nhằm góp phần hạn chế sự chênh lệch trong việc phát triển giữa các yếu tố, các lĩnh vực trong toàn tỉnh, đồng thời đẩy mạnh chất lượng của các hoạt động kinh tế và văn hóa nhằm nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân.

Từ khóa: Kiên Giang; Hồ Chí Minh; phát triển; kinh tế; văn hóa.

ABSTRACT: President Ho Chi Minh's perspectives on economic and cultural development always have deeply theoretical and practical meaning. This is one of the important issues in our country's construction and development at the current stage - the stage in which the fourth Industrial Revolution is affecting most countries in the world, including Vietnam. The influence of this revolution has spread, affected many aspects, fields and created many favorable conditions and gave rise many difficulties and challenges as well. Thus, Kien Giang province is one of the provinces in the country always implements these two fields at the same time in order to reduce the unequal development between factors and fields in the whole province and promote the quality of economic and cultural activities to improve the material and spiritual life for people.

Keywords: Kien Giang; Ho Chi Minh; develop; economy; culture.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong suốt tiến trình cách mạng của dân tộc Việt Nam, quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về phát triển kinh tế và văn

hóa luôn được Người đề cập và vận dụng. Thực hiện quan điểm này của Người, Đảng Cộng sản Việt Nam trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo cách mạng, trong công cuộc

^(*) ThS. Trưởng Chính trị tỉnh Kiên Giang. nguyendiem1814@gmail.com. Mã số TCKH18-17-2019

đôi mới, xây dựng đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa cũng đặc biệt quan tâm, chú trọng, đẩy mạnh việc phát triển kinh tế song song với phát triển văn hóa - đây là vấn đề vừa có ý nghĩa chiến lược, vừa có tác dụng chi đạo cụ thể cho các tỉnh thành trong cả nước nói chung và tỉnh Kiên Giang nói riêng. Chính vì lẽ đó, Kiên Giang là một trong những tỉnh thành cũng rất chú trọng phát triển kinh tế bên cạnh phát triển văn hóa để bắt kịp với điều kiện thực tiễn mới trong nước và thế giới; công tác này là một trong những vấn đề cấp thiết không chỉ trước đây mà trong giai đoạn hiện nay và luôn có ý nghĩa chiến lược lâu dài, góp phần vào sự phát triển hài hòa, bền vững giữa các yếu tố, các lĩnh vực xã hội ở tỉnh.

2. NỘI DUNG

2.1. Quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về phát triển kinh tế và văn hóa

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng kinh tế và văn hóa có quan hệ biện chứng với nhau; đồng thời Người cũng thấy được vai trò của kinh tế và văn hóa trong quá trình phát triển chung của đất nước. Kinh tế là nền tảng của việc xây dựng văn hóa, do đó phải chú trọng xây dựng kinh tế. Trong quan hệ với kinh tế: Kinh tế là cơ sở hạ tầng, là nền tảng của việc xây dựng văn hóa. Từ đó, Người đưa ra luận điểm: Phải chú trọng xây dựng kinh tế, xây dựng cơ sở hạ tầng để có điều kiện xây dựng và phát triển văn hóa. Như vậy, kinh tế bao giờ cũng phải đi trước một bước. Văn hóa là kiến trúc thượng tầng nhưng cơ sở hạ tầng của xã hội có kiến thiết rồi thì văn hóa mới kiến thiết được và có đủ điều kiện phát triển được như “muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội thì phải phát triển kinh tế và văn hóa.

Vì sao không nói phát triển văn hóa và kinh tế? Tục ngữ ta có câu: Có thực mới vực được đạo; vì thế kinh tế phải đi trước. Nhưng phát triển để làm gì? Phát triển kinh tế và văn hóa để nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của nhân dân ta” [4, tr.470].

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đứng trên lập trường tư tưởng của chủ nghĩa Mác - Lênin, không nhân mạnh một chiều về sự phụ thuộc “thụ động” của văn hóa vào kinh tế, chờ cho kinh tế phát triển xong rồi mới phát triển văn hóa. Người cho rằng, văn hóa có tính tích cực, chủ động, đóng vai trò to lớn như một động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế và chính trị. Văn hóa do cơ sở kinh tế quyết định nhưng đồng thời nó cũng ảnh hưởng ngược trở lại đối với kinh tế. Vì thế, văn hóa phải ở trong kinh tế và chính trị, nghĩa là văn hóa phải tham gia thực hiện những nhiệm vụ chính trị, thúc đẩy xây dựng và phát triển kinh tế. Bên cạnh đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng nhận định, văn hóa không chỉ đứng ngoài mà còn phải ở trong cuộc kháng chiến thần thánh của dân tộc ta, trở thành văn hóa kháng chiến, kháng chiến văn hóa. Trong “Di chúc” năm 1968, Người cũng đã viết “*Khôi phục và mở rộng các ngành kinh tế*” [1, tr.31]. Người cũng nhấn mạnh “*Đảng cần phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa, nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân*” [1, tr.37]. Xây dựng cơ sở hạ tầng để có điều kiện xây dựng và phát triển văn hóa. Phát triển kinh tế để bảo đảm đời sống vật chất và đồng thời phục vụ cho mục đích phát triển văn hóa của nhân dân; đồng thời văn hóa luôn có ý nghĩa quan trọng, nó vừa là điều kiện, là “nền móng” cho quá trình xây dựng, phát triển của đời sống xã

hội, vừa là mục tiêu hướng tới trong quan hệ hài hoà với đời sống vật chất hay nói cách khác, văn hóa phải ở trong kinh tế và thúc đẩy sự phát triển của kinh tế.

Việc kết hợp hài hòa, đồng bộ giữa phát triển kinh tế và phát triển văn hóa sẽ tạo ra đời sống vật chất và tinh thần lớn mạnh trong quần chúng nhân dân; có lần Người đã từng nhấn mạnh: “*Văn hóa, nghệ thuật cũng như mọi hoạt động khác, không thể đứng ngoài, mà phải ở trong kinh tế và chính trị*” [3, tr 246]. Như vậy, truyền thống văn hóa, sức mạnh văn hóa trong nguồn nhân lực, trong trình độ tổ chức, phân công lao động sản xuất, quản lý kinh tế xã hội, văn hóa trong kinh tế, là động lực bên trong của quá trình kinh tế, của sự phát triển con người và xã hội loài người.

Chính vì thấy được mối quan hệ biện chứng giữa kinh tế và văn hóa và nếu tách rời việc phát triển kinh tế với phát triển văn hóa sẽ dẫn đến mất cân đối trong tiến trình phát triển chung của đất nước; vấn đề này không chỉ làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến kinh tế và văn hóa mà nó còn ảnh hưởng đến các lĩnh vực khác như chính trị, y tế, an ninh quốc phòng.

Người đã không quên đề cập và nhấn mạnh điều này và yêu cầu Đảng phải có kế hoạch “thật tốt”, thật cụ thể, rõ ràng để lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện trong thực tiễn.

2.2. Thực trạng phát triển kinh tế và văn hóa ở tỉnh Kiên Giang hiện nay

Kiên Giang là tỉnh thuộc khu vực đồng bằng sông Cửu Long, là tỉnh ở tận cùng phía Tây Nam của Tổ quốc có diện tích 6.348km² [9, tr.1], với vị trí địa lý của tỉnh vừa có núi, vừa có rừng, vừa có biển đảo; đất đai màu mỡ, cảnh quan thiên nhiên tươi

đẹp, tài nguyên thiên nhiên phong phú; gắn liền với quá trình lịch sử khai mở vùng đất mới từ khi Mạc Cửu “khai phá”, mở rộng vùng đất Hà Tiên cho đến ngày nay đã trải qua bao thăng trầm của lịch sử, tên của tỉnh cũng thay đổi nhiều lần; sáp nhập và tách ra cũng nhiều lần cho đến việc thống nhất với tên gọi như hiện nay là tỉnh Kiên Giang với 02 thành phố trực thuộc tỉnh là thành phố Rạch Giá và thành phố Hà Tiên và 13 đơn vị hành chính cấp huyện: Kiên Lương, Giang Thành, Hòn Đất, Tân Hiệp, Châu Thành, Giồng Riềng, Gò Quao, An Biên, An Minh, Vĩnh Thuận, U Minh Thượng, Phú Quốc, Kiên Hải (trong đó có 02 huyện đảo là Phú Quốc và Kiên Hải); gắn liền với lịch sử hình thành dân cư – dân tộc trên vùng đất Kiên Giang do quá trình cộng cư của 27 dân tộc, trong đó có ba dân tộc chiếm số đông là Kinh (chiếm 85,3%), Khmer (chiếm 12,6%) và Hoa (chiếm 2,1%) [7, tr.1], đã tạo nên sự giao thoa về văn hóa dân tộc, hình thành nếp sống cộng đồng địa phương và tạo thành nét văn hóa đặc trưng của vùng đất và con người Kiên Giang. Thực hiện quan điểm của Hồ Chí Minh về phát triển kinh tế và văn hóa, Đảng bộ và nhân dân tỉnh Kiên Giang phát triển kinh tế và phát triển văn hóa với nhiều hình thức trực tiếp và gián tiếp thông qua nhiều chính sách lớn, nhỏ khác nhau nhằm không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân. Điều đó cho thấy rằng sự quan tâm đến văn hóa là quan tâm đến con người, đến sự giải phóng con người, đến sự phát triển và hoàn thiện bản thân của con người; đồng thời, quan tâm đến kinh tế là quan tâm đến sự tăng thêm về khối lượng của cái vật chất, dịch vụ và sự tiến bộ về cơ cấu kinh tế và đời sống xã

hội; nâng cao đời sống vật chất cho con người; duy trì sự tồn tại của những con người sống trong xã hội. Xây dựng văn hóa song song với kinh tế là yếu tố quan trọng để phát triển tinh ngày một tốt hơn trong giai đoạn hiện nay.

Những thành tựu đạt được trên lĩnh vực kinh tế và văn hóa ở tỉnh Kiên Giang không ngừng được cải thiện và ngày càng tăng lên; đặc biệt trong những năm gần đây đã cho thấy rõ điều đó: Tốc độ tăng trưởng kinh tế (GDP) bình quân đạt 10,53%/năm. Năm 2015, thu nhập bình quân đầu người đạt 2.515 USD, gấp 2 lần so với năm 2010 [6, tr.21]. Tốc độ tăng trưởng bình quân 2 năm 2016 – 2017 đạt 6,94%. Thu nhập bình quân đầu người theo giá hiện hành năm 2015 là 1.664 USD lên 1.892 USD vào năm 2018 [8, tr.1]. Thêm vào đó, việc xây dựng văn hóa trong kinh tế cũng được các cấp, các ngành, các địa phương đẩy mạnh thực hiện, nhất là việc cải thiện môi trường đầu tư, cải cách hành chính, tạo điều kiện tốt nhất cho doanh nhân, doanh nghiệp trong và ngoài nước đầu tư phát triển kinh tế. Ngoài ra, tỉnh cũng đã tạo lập môi trường văn hóa pháp lý, thị trường sản phẩm văn hóa minh bạch, tiến bộ, hiện đại để các doanh nghiệp tham gia xây dựng và phát triển văn hóa [10, tr.6].

Những số liệu trên cho thấy rằng, bước đầu toàn tỉnh đã đi đúng hướng trong việc đưa ra những chiến lược, sách lược, chương trình hành động phù hợp với tình hình thực tiễn ở tỉnh. Bên cạnh đó, công tác phát triển văn hóa cũng được tỉnh quan tâm, chú trọng và đạt được một số kết quả tích cực. Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” ngày một nâng lên cả về số lượng lẫn chất lượng. Điều đó cho thấy sự

quan tâm sâu sát của các cấp, chính quyền địa phương nhằm đem lại nhiều quyền lợi cho người dân, tạo môi trường văn hóa trong sạch, lành mạnh để mỗi người yên tâm học tập, công tác, sản xuất. Theo Báo cáo Số 331/BC-TU, ngày 13-9-2018 của Tỉnh ủy Kiên Giang. Báo cáo sơ kết giữa nhiệm kỳ thực hiện Nghị quyết Đại hội X Đảng bộ tỉnh cho thấy rằng: Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” gắn với phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh” ngày càng được nâng lên về chất lượng; có 85% hộ gia đình, 91,3% ấp văn hóa; 93,24% đơn vị và 32,4% xã, phường, thị trấn đạt chuẩn văn hóa. Những giá trị văn hóa truyền thống cũng luôn được giữ gìn và phát huy [8, tr.8]. Hơn thế nữa, hiện nay, toàn tỉnh có 56 di tích được xếp hạng, trong đó 01 di tích cấp quốc gia đặc biệt, 21 di tích cấp quốc gia và 34 di tích cấp tỉnh. Truyền thống văn hóa vô cùng phong phú, đa dạng được thể hiện qua văn hóa ẩm thực, qua các ngành nghề, làng nghề truyền thống và qua việc tổ chức các lễ hội [9, tr.1]. Bên cạnh đó, hoạt động văn học - nghệ thuật đã được triển khai thực hiện với nhiều hình thức góp phần nâng cao chất lượng đời sống tinh thần cho mỗi một người dân. Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh đã có những chính sách khuyến khích đội ngũ văn nghệ sĩ tham gia sáng tác để có nhiều sản phẩm văn hóa có giá trị lý luận và thực tiễn cao, phản ánh được hiện thực cuộc sống và nhấn mạnh những nét đẹp về phong tục, tập quán, lễ hội, danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử văn hóa..., góp phần tích cực vào việc khai thác những vấn đề về vùng đất và con người Kiên Giang đồng

thời quảng bá, giới thiệu hình ảnh đến bạn bè quốc tế.

Việc kết hợp phát triển kinh tế và văn hóa cho thấy rằng các phong trào văn hóa thể thao, các hoạt động văn hóa, văn nghệ cũng được khuyến khích để các nhà làm kinh tế tham gia hoạt động giải trí, sáng tác, đầu tư nhằm thúc đẩy văn hóa ở tinh ngày một phát triển đi lên, tạo thế cân bằng giữa các lĩnh vực, các yếu tố trên toàn địa bàn tỉnh.

Những thành tựu nêu trên là do có sự quan tâm, chỉ đạo sâu sát của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh Kiên Giang trong quá trình xây dựng và phát triển văn hóa theo đường lối, chủ trương, chính sách của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam về việc kết hợp phát triển kinh tế và văn hóa. Ngoài ra, việc kịp thời hoạch định những chủ trương, chính sách, kế hoạch, chương trình hành động trong quá trình triển khai kế hoạch, hợp tác, giao lưu văn hóa, kêu gọi đầu tư, lên kế hoạch, chiến lược để triển khai thực hiện đồng bộ, thống nhất từ trên xuống dưới, sâu sát với thực tiễn địa phương, đơn vị và các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể trong toàn tỉnh Kiên Giang. Những điều này được xem là phù hợp với tình hình thực tế của tỉnh trong xu thế hội nhập và phát triển hiện nay. Thêm vào đó, sự hưởng ứng tham gia nhiệt tình của toàn thể cán bộ, công chức, viên chức, nghệ sĩ, diễn viên, doanh nghiệp... đã góp phần đem lại thành công lớn trong công tác xây dựng và phát triển văn hóa. Đồng thời là sự đoàn kết, nhất trí, đồng tâm, hiệp lực của người dân trong toàn tỉnh với tinh thần thi đua yêu nước, năng động, sáng tạo và quyết tâm cao trong việc khắc phục những khó khăn, thiếu thốn để thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ

của văn hóa và kinh tế. Công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý, cán bộ chuyên môn, nghiệp vụ cũng được quan tâm, được đầu tư. Mỗi năm số lượng cán bộ được đưa đi đào tạo ngày càng tăng nhằm đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ của thời kỳ mới. Ngoài ra, công tác thanh tra, kiểm tra cũng được chỉ đạo sâu sát và tiến hành thường xuyên để xử lý kịp thời, linh hoạt những vụ việc vi phạm liên quan đến văn hóa và kinh tế.

Bên cạnh những thành tựu đạt được trong sự nghiệp phát triển kinh tế ở tỉnh là cả một quá trình đồng lòng, chung sức, đoàn kết, nhất trí của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân Kiên Giang. Tuy nhiên, trong thời kỳ mở cửa hội nhập kinh tế quốc tế như hiện nay, một mặt, đã tạo nhiều thuận lợi cho sự phát triển toàn diện của mỗi quốc gia, mỗi dân tộc, tạo điều kiện cho việc giao lưu, mở rộng tri thức về kinh tế và văn hóa; học hỏi, tiếp thu khoa học, kỹ thuật tiên tiến; thu hút các nhà đầu tư lớn; phát triển tư duy, lối sống, sinh hoạt, học tập đối với mỗi một người trong xã hội; nhưng mặt khác, quá trình này cũng đem lại không ít những khó khăn, thách thức và cũng ảnh hưởng ít nhiều đến quá trình phát triển kinh tế và văn hóa ở tỉnh, làm cho quá trình này phát triển chưa đồng bộ; chưa tạo sự cân bằng trong việc sản xuất và hưởng thụ các sản phẩm vật chất và tinh thần giữa các vùng miền, biên giới, hải đảo cho người dân; vẫn còn một số biểu hiện thiếu văn minh trong tổ chức các hoạt động buôn bán, kinh doanh, tổ chức các lễ hội; tình trạng tham nhũng, suy thoái về đạo đức, lối sống và các tệ nạn xã hội vẫn còn tồn tại; việc thực hiện các chính sách, chương trình hành động về phát triển kinh tế và văn hóa vẫn còn mang tính hình thức ở

một số các cơ quan, ban, ngành, địa phương trong toàn tỉnh...

Những hạn chế trên là do một số nguyên nhân chính như sau: Một số cấp ủy, chính quyền địa phương chưa nhận thức đúng vị trí, vai trò, chức năng của văn hóa khi song hành với phát triển kinh tế; việc tranh thủ các nguồn lực đầu tư phát triển kinh tế và phát triển văn hóa trong và ngoài tỉnh còn ít; đội ngũ cán bộ, đảng viên, các nhà làm kinh tế đang công tác trên hai lĩnh vực này còn nhiều hạn chế về trình độ chuyên môn, về năng lực công tác, về xử lý tình huống.

2.3. Một số giải pháp phát triển kinh tế và văn hóa ở tỉnh Kiên Giang hiện nay

Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh quan điểm của mình về việc chú trọng xây dựng kinh tế, xây dựng cơ sở hạ tầng để có điều kiện xây dựng và phát triển văn hóa, có lần Người đã nhấn mạnh “muốn tiến lên chủ nghĩa xã hội thì phải phát triển kinh tế và văn hoá” [4, tr.470]. Chính vì thế, thực hiện theo lời căn dặn của Người về phát triển kinh tế với phát triển văn hóa với mục đích lớn nhất là nhằm không ngừng nâng cao đời sống vật chất và đời sống tinh thần cho nhân dân đang sinh sống, học tập, công tác trên toàn địa bàn tỉnh thì cần thực hiện một số giải pháp như sau:

Một là, đẩy mạnh phát triển giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ: Phát triển giáo dục và đào tạo để đào tạo và phát triển con người vừa có đức vừa có tài; hướng con người đến tự do sáng tạo, tự do hưởng thụ những sản phẩm do mình làm ra trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật. Ngoài ra, việc phát triển giáo dục và đào tạo nhằm nâng cao dân trí, đào tạo và bồi

dưỡng nguồn nhân lực cho sự nghiệp phát triển kinh tế và văn hóa ở tỉnh. Đi đôi với việc đẩy mạnh giáo dục và đào tạo thì cũng cần phát triển khoa học và công nghệ để bắt kịp với xu hướng quốc tế và cả nước trong việc tiếp thu và ứng dụng những thành tựu khoa học, kỹ thuật tiên tiến, hiện đại của các nước trên thế giới. Đây là một trong những yếu tố góp phần thúc đẩy sự nghiệp phát triển kinh tế và văn hóa ở tỉnh, đưa tỉnh từng bước phát triển, như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhấn mạnh: “Phải chịu khó học tập chính trị, kinh tế, khoa học, kỹ thuật để nâng cao năng lực, làm cho kinh tế phát triển, chiến đấu thắng lợi, đời sống của nhân dân ngày càng no ấm, tươi vui” [5, tr.279].

Hai là, giữ gìn và phát triển các làng nghề và ngành nghề truyền thống: Khi công nghệ thông tin phát triển thì việc giữ gìn và phát triển các ngành nghề và làng nghề truyền thống là một trong những vấn đề mà các cơ quan, ban, ngành các cấp trong tỉnh cần đặc biệt quan tâm để tránh nguy cơ bị mai một; đồng thời một mặt tạo công ăn việc làm cho người dân, mặt khác phát huy được những nét đẹp trong văn hóa truyền thống đặc trưng ở tỉnh Kiên Giang. Để làm tốt điều này, tỉnh cần đưa nội dung trên lồng ghép trong các chính sách, chương trình hành động phát triển chung của tỉnh, đồng thời tập trung nguồn vốn đầu tư vào một số ngành nghề đang phát triển mạnh như chế biến nước mắm, đan có bàng, dệt chiếu, chế biến khóm để tạo thương hiệu, đáp ứng nhu cầu và thị hiếu của người tiêu dùng trong và ngoài tỉnh; đảm bảo uy tín, chất lượng để phát triển về lâu dài.

Ba là, khuyến khích sáng tác văn học, nghệ thuật và sáng tạo những mô hình phát

triển kinh tế mới: Công tác này cần được duy trì thường xuyên để có những tác phẩm văn hóa, nghệ thuật phong phú về nội dung, đa dạng về hình thức với nhiều đề tài khai thác nhiều khía cạnh văn hóa khác nhau, thể hiện những nét đặc trưng của vùng đất và con người Kiên Giang. Ngoài ra, việc khuyến khích sáng tạo ra nhiều mô hình phát triển kinh tế để ngày càng có nhiều mô hình mang tính ứng dụng và hiệu quả cao nhằm nâng cao năng suất cho người lao động trong quá trình trồng lúa, trồng cây hoa màu, đánh bắt, nuôi trồng thủy hải sản... Những việc này góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân trong toàn tỉnh ngày một tốt hơn.

Bốn là, mở rộng giao lưu, hợp tác văn hóa đi đôi với phát triển kinh tế du lịch địa phương: Việc mở rộng giao lưu, hợp tác văn hóa trong thời kỳ hội nhập kinh tế quốc tế vừa để học hỏi, trao đổi kinh nghiệm, bổ sung những yếu tố tiên tiến của văn hóa, của kỹ thuật, công nghệ hiện đại, vừa để bắt kịp sự phát triển của thời đại công nghiệp 4.0 với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, Internet,... Do đó, nhấn mạnh việc hợp tác trong giai đoạn hiện nay bởi vì "giao lưu văn hóa chính là sự tác động biện chứng giữa các yếu tố nội sinh và ngoại sinh của quá trình phát triển. Trong đó, các yếu tố nội sinh giữ vai trò chủ thể, có ý nghĩa quyết định trong việc định hướng mối quan hệ của chúng với các yếu tố ngoại sinh" [2, tr.44]. Ngoài ra, việc phát triển kinh tế du lịch địa phương ở tỉnh đang trên đà phát triển do vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên đa dạng, phong phú, có nhiều danh lam thắng cảnh đẹp. Chính những lợi thế về phát triển kinh tế du lịch sẽ tạo nhiều

điều kiện thuận lợi cho việc quảng bá văn hóa ở tỉnh cho khách du lịch để họ thấy được truyền thống lịch sử văn hóa đặc trưng, di tích khảo cổ, di tích kiến trúc nghệ thuật, danh lam thắng cảnh, phong tục, tập quán, ẩm thực vùng miền gắn liền với các dân tộc đang sinh sống trên mảnh đất Kiên Giang.

Năm là, tiếp tục thực hiện phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" gắn với phong trào "Chung tay xây dựng nông thôn mới": Việc kết hợp phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" gắn với phong trào "Chung tay xây dựng nông thôn mới" cần hướng tới gắn các chỉ tiêu trong xây dựng nông thôn mới với việc đánh giá thi đua và xét các danh hiệu văn hóa như gia đình văn hóa, làng văn hóa, khu dân cư văn hóa. Quá trình này cần được thực hiện một cách thiết thực, đồng bộ, bền vững góp phần đưa phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" ở tỉnh đi vào chiều sâu và cũng đồng thời góp phần làm cho phong trào "Chung tay xây dựng nông thôn mới" ngày một đạt chất lượng, đặc biệt là nhanh chóng hoàn thành 19 tiêu chí trong xây dựng nông thôn mới về quy hoạch và thực hiện quy hoạch giao thông, thủy lợi, điện, trường học, cơ sở vật chất văn hóa, chợ nông thôn, bưu điện, nhà ở dân cư, thu nhập, hộ nghèo, cơ cấu lao động, hình thức tổ chức sản xuất, giáo dục, y tế, văn hóa, môi trường, hệ thống tổ chức chính trị xã hội vững mạnh, an ninh, trật tự xã hội.

3. KẾT LUẬN

Thực hiện quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về phát triển kinh tế và văn hóa trong giai đoạn hiện nay, tỉnh Kiên Giang đã đạt nhiều thành tựu trên lĩnh vực kinh tế và văn hóa chính là thấy được mối quan hệ biện chứng giữa kinh tế và văn hóa; chúng tác động qua lại, hỗ trợ lẫn nhau trong tiến trình phát triển; cái này làm tiền đề cho cái kia tồn tại, trong đó kinh tế giữ vai trò quan trọng và tỉnh đã có những chính sách, bước đi phù hợp để kết hợp hài hòa phát triển kinh tế với phát triển văn hóa tạo ra đời sống vật chất và tinh thần lớn mạnh trong quần chúng nhân dân. Bên cạnh những thành tựu đạt được cũng không tránh khỏi

những hạn chế nhất định do nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan khác nhau. Vì vậy, tỉnh cần khắc phục những hạn chế và tiếp tục thực hiện tốt đường lối, chủ trương của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh. Trên cơ sở đề ra những chủ trương, chính sách, chương trình hành động cụ thể, thiết thực; triển khai, thực hiện đồng bộ, thống nhất từ trên xuống dưới, sâu sát với thực tiễn địa phương, đơn vị và các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể trong toàn tỉnh để có những kết quả tốt hơn nữa trong thời gian tới, góp phần vào tiến trình phát triển ở tỉnh nói riêng và góp phần xây dựng đất nước Việt Nam ngày càng giàu mạnh, văn minh nói chung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Chủ tịch Hồ Chí Minh (2014), *Di chúc*, Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [2] Thành Duy (2006), *Bản sắc dân tộc và hiện đại hóa văn hóa Việt Nam - Mấy vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [3] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [4] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 12, Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [5] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 15, Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [6] Tỉnh ủy Kiên Giang (2015), *Văn kiện Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ X nhiệm kỳ 2015 - 2020*.
- [7] Tỉnh ủy Kiên Giang (2018), Báo cáo Số 286/BC-TU ngày 10-4-2018, Báo cáo Tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết số 23-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X) về "Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới"
- [8] Tỉnh ủy Kiên Giang (2018), Báo cáo Số 331/BC-TU ngày 13-9-2018, Báo cáo Sơ kết giữa nhiệm kỳ thực hiện Nghị quyết Đại hội X Đảng bộ Tỉnh.
- [9] Ủy ban Nhân dân tỉnh Kiên Giang (2019), Báo cáo Số 92/BC-UBND ngày 10-4-2019 về Tổng kết 10 năm thực hiện Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2020.
- [10] Ủy ban Nhân dân tỉnh Kiên Giang (2019), Báo cáo số 104/BC-UBND ngày 16-4-2019 về Sơ kết 05 năm thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09-6-2014 của Ban Chấp hành Trung ương (khóa XI) và Chương trình hành động số 53-Ctr/TU ngày 27-8-2014 của Tỉnh ủy *Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước*.

Ngày nhận bài: 09-10-2019. Ngày biên tập xong: 01-11-2019. Duyệt đăng: 29-11-2019